

BELÜGYMINISZTERIUM
MINISZTERHELYETTES

SZIGORUAN TITKOS!	
Int. sz.: 12-5 / 1	Lep. sz.: 4
Dátum: 1983. X. 24.	
Ügyintéző:	

" SZIGORUAN TITKOS ! "

Sorszám: 48.

3-612/1983.

Érkezett: 1 pld.

*felvett.
határozat*

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERE
SZEMÉLYÜGYI HELYETTESÉNEK

1/1983 számú

K Ö R L E V E L E

a hivatásos személyi állomány erkölcsi-fegyelmi helyze-
tének alakulásáról.

Budapest, 1983. október 7-én.

AZ MSZMP KB. 1983. április 12-13-i ülésén értékelte a XII. kongresszus határozata végrehajtásának helyzetét. Megállapította, hogy a fokozódó nemzetközi feszültség és belső problémák ellenére hazánk belpolitikai helyzete kiegyensúlyozott, a törvényesség, a közrend és közbiztonság szilárd.

A határozat rámutatott a társadalmunkban meglévő, nemkívánatos jelenségekre is; az állampolgári és a munkafegyelem lazulására, az anyagi szembesítésre, a bűncselekmények

számának emelkedésére. Az ezek ellen folytatott határozottabb, következetesebb fellépést társadalmi feladatként je-
lölte meg.

A KB határozatából - különösen a bűnözés elleni hatékonyabb fellépés terén - jelentős feladatok hárulnak a Belügyminisz-
tériumra. Ez megköveteli a rendőri munka színvonalának eme-
lését, az állomány erkölcsi-fegyelmi helyzetének folyamatos szilárdítását.

A Belügyminisztérium hivatásos személyi állományának erkölcsi-
fegyelmi helyzetét értékelő 1982 áprilisában tartott Országos
Parancsnoki Értekezlet óta eltelt időben az illetékes parancs-
nokok jelentős erőfeszítéseket tettek az állomány fegyelmi
helyzetének javítására.

Ennek eredményeként tovább fejlődött a nevelőmunka színvonala,
hatékonyabbá vált az ellenőrzés és a gyakorlatban is eredmé-
nyesebb a katonai igazságügyi szervekkel való együttműködés
és a közösen folytatott megelőző tevékenység.

A jelentős eredmények mellett azonban az állomány egy kis
részének munkájában és magatartásában jelentkező és esetenként
jogsértő cselekmények elkövetését eredményező szemléleti hiá-
nyosságok megszüntetése és a bűncselekmények megelőzése terén
nem sikerült alapvető változást elérni.

1983. I. félévében ugyanakkor - az előző év hasonló idő-
szakához viszonyítva - egyes bűncselekmény-kategóriákban,
így különösen a hivatali bűncselekmények, a közokirathami-
sítás, valamint a közlekedési jellegű bűncselekmények köré-
ben jelentős emelkedés következett be.

Megvizsgáltunk a jelzett időszakban a katonai ügyészségeken indított és részben folyamatban lévő több mint 400 büntető-ügyet, aminek alapján az alábbi főbb megállapításokra jutottunk:

A hivatali bűncselekmények körében a hivatali visszaélések, a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazások és a kényszervallatások száma 1982 I. félévéhez viszonyítva közel 100 %-kal emelkedett. A jogellenes fogvatartások száma nem változott.

A hivatali visszaélések elkövetésének leggyakoribb okai;
a megalapozatlan rendőri intézkedés kezdeményezése; kívülálló személy érdekében történő jogosulatlan eljárás; a jogtalan előny szerzésére való törekvés.

A hivatalos eljárásban elkövetet bántalmazások közel 50 %-a jogszerűen induló rendőri intézkedés során következik be. Elkövetését részben az intézkedés alá vont személy sértő, arrongáns magatartása miatti felindultság, részben a szakszerűtlen, kulturálatlan intézkedést jogosan kifogásoló személlyel szembeni megtorlás motiválja.

Előfordul, hogy a rendőri helyiségbe előállított személyt az ott tartózkodó rendőrök bántalmazzák. Gyakori, hogy bántalmazásos ügyben 2-3 rendőr szerepel elkövetőként, abban esetenként polgári személy / önkéntes rendőr/ is részt vesz. Ezekben az ügyekben sajnálatos módon egyre több a súlyos, esetenként maradandó fogyatékossgot eredményező sérülés.

A kényszervallatásos ügyeket elsősorban a szakmai ismeretek hiányosságai és a minden áron való eredményre törekvés jellemzi. A nyomozások során - bizonyítékok felkutatása helyett - beismerő vallomás megszerzése érdekében alkalmaznak tiltott fizikai és pszichikai eszközöket.

A hivatali bűncselekmények közös jellemzője, hogy a cselekmények tárgyi súlya is emelkedett.

A tárgydíőszakban több előzetes letartóztatásra és vádemelésre került sor, ami a bűncselekmények halmazatával / egy elkövetőre 1,38 bűncselekmény jutott / és az okozott joghátrány nagyobb súlyával van összefüggésben.

A hivatali bűncselekmények többségét a közbiztonsági állomány beosztottai követik el. Figyelmet érdemel, hogy a kényszer-vallatásoknál jelentősen nőtt a körzetmegbizottak aránya, ami arra utal, hogy egyes körzetmegbizottak jogszabályismereti és nyomozati felkészültsége nem éri el a kívánt színvonalat.

Nem elhanyagolható számban tapasztalható a rendőri eljárásokhoz, intézkedésekhez kapcsolódó közokirathamisítás is, amiből az a következtetés vonható le, hogy elsősorban a bűnügyi és a közbiztonsági állomány körében nem egyértelmű az, hogy a büntető és a szabálysértési eljárások iratai közokiratnak minősülnek. A leggyakoribb elkövetési magatartás, hogy fegyelemsértést képező határidő-mulasztás, hanyag munka, vagy eljárásjogi szabálytalanság leplezése érdekében antadatálást végeznek, büntető eljárási cselekménynél jelen nem lévő személyt jelenlévőnek tüntetnek fel, jegyzőkönyvben, vagy rendőri jelentésben a valóságnak nem megfelelő tényt rögzítenek.

Az egyre szigorodó birói, illetve parancsnoki felelősségrevonások ellenére is lényegesen, 57-ről 75-re emelkedett az ittas járművezetések, illetve az ilyen állapotban okozott közúti balesetek száma. Közülük néhány halálos eredményre vezetett. Az ittas vezetések felderítésében a parancsnoki, illetve közúti rendőri ellenőrzés fokozása ellenére az ügyek zöme továbbra is közúti baleset kapcsán válik ismertté.

A szándékos tulajdon elleni bűncselekmények körében - még ha számuk nem is lényeges - figyelmet érdemel, hogy az év első felében két, rendkívül súlyos politikai, morális és anyagi kárt okozó bűncselekmény vált ismertté. A tulajdon elleni cselekményeket elsősorban az anyagi haszonszerzés, a felelőtlen életvezetés motiválja.

A bűncselekményeket elkövető rendőrök számszerű növekedése elsősorban a Budapesti, Hajdu-Bihar, Pest, Somogy, Szolnok, Szabolcs-Szatmár és Vas megyei Rendőr-főkapitányságok alárendeltségébe tartozó szerveknél jelentős.

Az erkölcsi-fegyelmi helyzetet a Belügyminisztérium és a rendőri munka megítélését negatívan befolyásoló jogsértések emelkedésének megállítása érdekében felhívom a BM országos parancsnokokat, csoportfőnökségeket és a főkapitányságokat, hogy az irányításuk alatt álló szerveknél vizsgálják meg a rendőri munkával összefüggő bűncselekmények alakulását, azok okait és hatáskörükben tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Ennek keretében;

1. Tekintsék át az 1982. ápr. 9-i Országos Parancsnoki Értekezleten megszabott feladatokat és azok végrehajtásának eredményességét.
2. Ismételten tegyék oktatás tárgyává a személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedésekre és a kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó szabályokat. Intézkedjenek a kényszerítő eszközök alkalmazásakor kötelező parancsnoki revízió alaposságának és szakszerűségének javítására.

3. A hatáskörükben elbírált hivatali és közlekedési jellegű - elsősorban az ittas vezetések terén -, valamint a tulajdon elleni cselekmények körében következetesen szigorubb felelősségrevonást alkalmazzanak.
4. A parancsnoki munkában kezeljék kiemelt feladatként a bűncselekmények megelőzését célzó folyamatos helyzetelemzést és a negatív jelenségekre azonnal reagálva tegyenek intézkedéseket azok visszaszorítására.

A fenti feladatok eredményes végrehajtása érdekében kérik a Párt és tömegszervezetek segítségét.

B u d a p e s t, 1983. október 5.

Péter János
Dr. PÉTER JÁNOS r. vör. gy.
miniszterhelyettes.

E L O S Z T Ó

Készült: 100 pld.-ban

Felterjesztve: miniszter elvtársnak
államtitkár elvtársnak

Kapják: miniszterhelyettes elvtársak
főcsoportfőnök-helyettesek
országos parancsnokok
csoportfőnökök
önálló osztályvezetők
BM iskolák parancsnokai
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok.